

Indførelse af Offentlighed og Mundtlighed i Retsplejen og af Nævninger i Misgeringssager og i Sager, der rejse sig af politiske Lovovertrædelser. Dette Formaal har man i de 54 Aar, der ere hengaaede, siden Grundloven af 1849 blev given, søgt en Række Gange at naa. Der har i 50-erne og 60erne Gang efter Gang foreligget Lovforslag for Rigsdagen, uden at det dog er lykkedes at føre Sagen synderlig langt frem. Der har derefter været nedsat to Kommissioner med mellemliggende Forslag, som bleve indbragte i Folketinget, men der ikke naaede til 2den Behandling. Den sidste af de nedsatte Kommissioner endte sine Arbejder i Begyndelsen af 1899, og denne Kommissions Betænkning forelaa, da jeg tiltraadte min nuværende Stilling. Jeg var ingenlunde i et og alt enig i det Resultat, hvortil denne Kommission var kommen, men jeg fandt, at det vilde være det rigtigste at forelægge Kommissionens Arbejde, de af den udarbejdede Lovforslag for Rigsdagen, for i Forening med denne at søge dem ændre i den Retning, som jeg mente vilde være den rette. Resultatet er nu det Lovforslag, som foreligger her for det høje Ting. Jeg forelagde i Fjor i Folketinget 4 af de af Kommissionen udarbejdede Lovforslag, nemlig Forslag til Lov om Domstolenes Organisation, Forslag til Lov om den borgerlige Retspleje, Forslag til Lov om Strafferetsplejen og Forslag til Lov om Retsafgifter. Jeg har imidlertid, efterhaanden som Sagen skred frem, ment, at det vilde være rigtigst at lade Spørgsmaalet om Retsafgifterne hvile nogen Tid endnu, indtil Hovedforslagene vare færdige eller dog nærmede sig deres Fulendelse. Som Følge deraf er der for Folketinget i Aar alene forelagt de tre førstnævnte af Forslagene, og disse Forslag ere i Overensstemmelse med Arbejderne i Folketingets Udvalg i Fjor sammendragne til et enkelt Forslag, nemlig Forslag til Lov om Rettens Pleje, i hvilket hvert af de tre nysnævnte Lovforslag fremtræder som en selvstændig Bog. — Jeg skal naturligvis ikke her fremsætte en Udvikling i alle Enkeltheder af det foreliggende Forslag. Jeg tør gaa ud fra, at det høje Ting allerede fra tidligere Tid er vel bekendt med de nedsatte Kommissioners Betænkning og navnlig med den Betænkning, der blev afgiven af den sidst nedsatte Kommission, saaledes at det, der i Øjeblikket vil have Interesse, vil være en saa kort som mulig Fremstilling af, hvori det nu foreliggende Lovforslag, saaledes

som det er vedtaget af Folketinget ved 3die Behandling, adskiller sig fra de Lovforslag, som den sidst nedsatte Kommission havde udarbejdet. Men selv her tror jeg ikke, det vilde være rigtigt at gaa ind paa alle Enkeltheder, det vilde blive overordentlig vidtløftigt og vilde sikkert lægge mere Beslag paa det høje Tings Tid, end nødvendigt vilde være. Jeg skal kun nævne de Hovedpunkter, de mere principielle Punkter, hvori det nu foreliggende Forslag adskiller sig fra Kommissionens Forslag.

Jeg skal da allerførst nævne som et Hovedpunkt, at det foreliggende Forslag søger at opnaa en ny Sondring mellem, hvad der skal være Domstolenes Omraade, og hvad der skal være administrativt Omraade. Vi have det nu saaledes, at under Domstolenes Omraade hører ikke blot Afgiselsen af Domme i egentlige Retstrætter, men tillige Udførelsen af Tinglæsning, Skifte, Fogedforretninger og Tvangsauktioner, ja for den Sags Skyld for Øjeblikket frivillige Auktioner med. Disse Sager ere jo ifølge deres Natur af en noget blandet Beskaffenhed. Det allermoste af, hvad der forefalder ved Udførelse af Tinglæsning, Skifte, Fogedforretninger og Auktioner, er i Virkeligheden Udførelsen af Handlinger af rent forvaltende og administrativ Natur. Kun forholdsvis sjældnere falder under disse Forretninger Afgørelsen af Retstrætter og Retsstridigheder mellem Parterne indbyrdes. Ikke desto mindre anse vi nu og have i lange Tider anset alle Forretninger af den Natur for at være judicielle. Det er nu foreslaet i det foreliggende Lovforslag, at dette skulde opføre, og man har i Forslaget søgt — efter min Mening med afgjort Held — at skille ud fra disse Arter af Forretninger alt det, der virkelig kunde siges at være af dømmende Beskaffenhed, alt det, som efter Grundloven bør vedblive at være udelukkende hos Domstolene; alt dette har man ladet blive hos Domstolene, hvorimod man har lagt hele den administrative Side af disse Forretninger ind under de administrative Embedsmænd. Dette begrundes sig først og fremmest i, hvad jeg nævnedes om selve disse Forretningers Væsen og Beskaffenhed, men dernæst er det sket, fordi der er store og iøjnefaldende Fordele ved at gøre det. Først opnaas derved det, at man vil kunne naa til meget større Dommerkredse, end man ellers vilde kunne naa til. En Fare for Retsreformens Gennemførelse vilde det jo sikkert være, hvis den skulde medføre som Nødvendighed Ansættelsen af alt for mange Embedsmænd,